



*Eden Soestdijk in vogelvlucht: ensemble van paleis, tuinen en kas*

## Eden Soestdijk: proeftuin voor een duurzame samenleving

### **Van paleis naar paradijs**

Eden Soestdijk is een proeftuin voor een duurzame samenleving en een paradijselijke bestemming voor iedereen. Bezoekers gaan op een educatieve ontdekkingsreis die alle zintuigen prikkelt en inspireert om bewuster met de aarde om te gaan. De maatschappelijke herbestemming van landgoed Paleis Soestdijk heeft als doel bij te dragen aan de verduurzaming van onze samenleving. Eden Soestdijk is van internationale allure en wordt een economische, educatieve en culturele aanwinst voor Nederland.

### **Maatschappelijke en economische meerwaarde**

Vanaf 2020 zullen naar verwachting jaarlijks meer dan een half miljoen bezoekers naar Eden Soestdijk komen, waaronder vijftigduizend scholieren en studenten. Hiermee wordt ieder jaar tot vijfenzeventig miljoen euro aan de economie bijgedragen, met name in de regio. Ook biedt het park volop stage- en leerwerkplekken en mogelijkheden voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Eden Soestdijk bouwt voort op de verbondenheid van vele Nederlanders met het landgoed en het paleis. Uitwerking van de plannen zal plaatsvinden in dialoog met bewoners, ondernemers en organisaties uit Baarn, Soest en omgeving. Omdat Eden Soestdijk wordt ontwikkeld en geëxploiteerd zonder winstoogmerk worden alle opbrengsten geïnvesteerd in de verdere ontwikkeling van het landgoed.



### Iconische kas

Icoon van Eden Soestdijk wordt een architectonische kas die door het bos achter in de paleistuin slingert. In de imposante kas leren bezoekers op een interactieve wandeling door spectaculaire landschappen over circulariteit, ecologisch evenwicht maar ook over de sociale aspecten van duurzaamheid. In het tropisch regenwoud ervaar je het belang van biodiversiteit. Het efficiënt en duurzaam produceren van voedsel staat centraal in het hightech agrarisch gebied. In een ondergrondse wereld zie je hoe schimmels en bacteriën functioneren. De gevolgen van klimaatverandering worden zichtbaar in een ijzig poollandschap en het unieke Marslandschap benadrukt de kwetsbaarheid van de aarde vanuit kosmisch perspectief.

### Paleis

De paleisvertrekken tonen de rijke historie van het landgoed en haar bewoners. Ze worden gerestaureerd met behoud van het oorspronkelijke karakter en, wanneer mogelijk, gebruikt voor culturele en zakelijke evenementen. Het paleis dient ook als incubatiecentrum voor duurzaamheid waar ondernemers, experts en studenten kennis kunnen ontwikkelen en uitwisselen. De kamers in de vleugels worden ingericht als interactieve expositieruimtes die de schoonheid van de natuur vanuit cultureel, historisch en wetenschappelijk perspectief belichten. Multimediale presentaties stimuleren het denken op een fantasievolle manier en motiveren bezoekers om duurzamer met de aarde om te gaan.

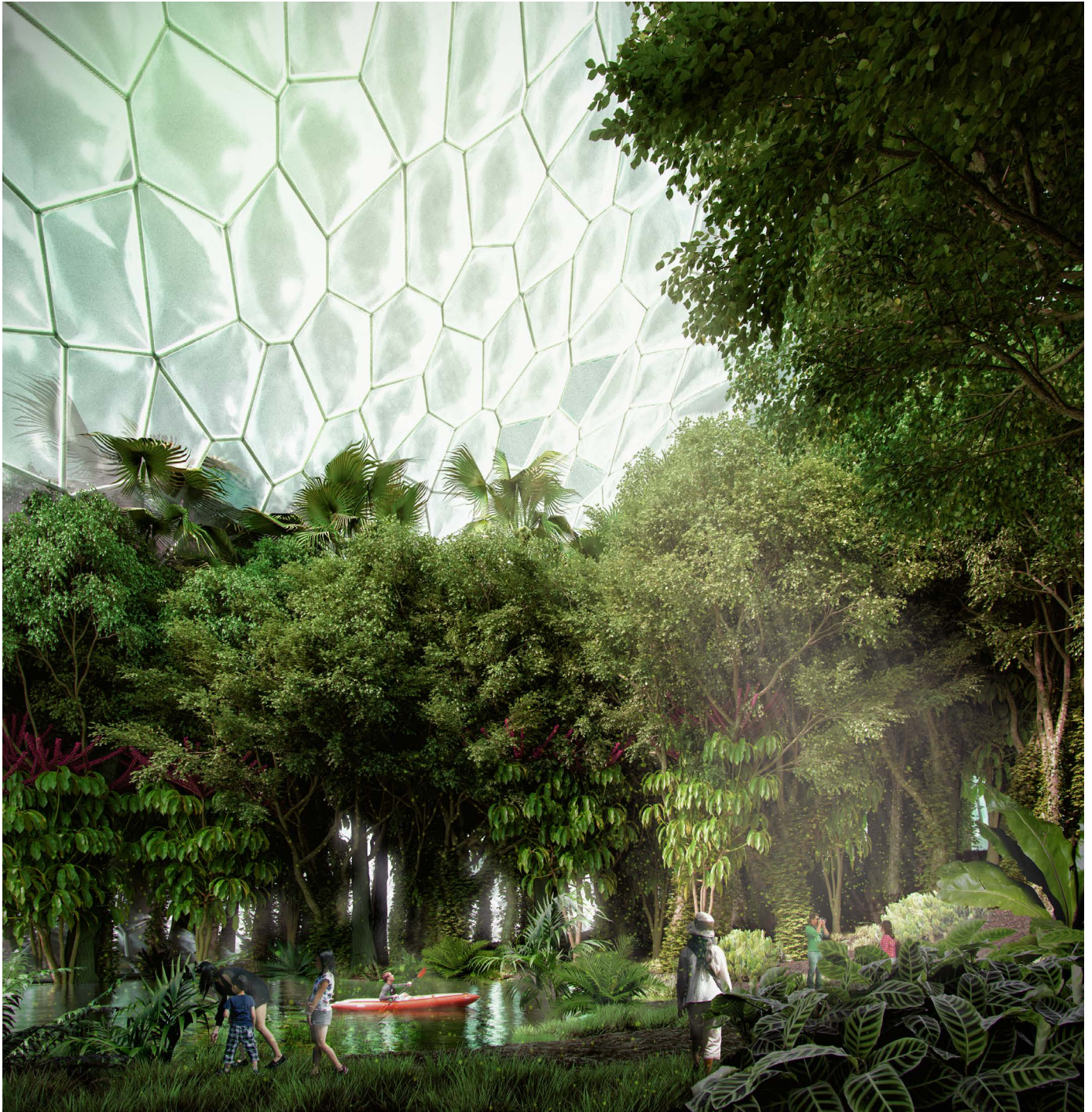
### Tuinen

Het landschap maakt integraal onderdeel uit van Eden Soestdijk. De paleistuin wordt in oude glorie hersteld. Spannende, sprookjesachtige en educatieve tuinen en landschappen versterken de beleving van de natuur. Met elk hun eigen kenmerkende sfeer sluiten ze aan bij het centrale thema van duurzaamheid. Het voorplein van het paleis en het restaurant in de orangerie zijn openbaar toegankelijk via een fiets- en voetgangerstunnel onder de Amsterdamse Straatweg.



*De exposities in het paleis stimuleren het denken op een fantasievolle manier*





*In de kas gaan bezoekers op een interactieve wandeling door spectaculaire landschappen*

### **Initiatiefnemers en partners**

Eden Soestdijk is een initiatief van Stichting Eden Soestdijk, Mecanoo architecten, Kossmann.dejong tentoonstellingsarchitecten en Royal HaskoningDHV. Het is geïnspireerd door het Eden Project in Cornwall (Groot-Brittannië) waar jaarlijks meer dan een miljoen bezoekers met plezier leren over de natuur en gemotiveerd worden om duurzamer te leven. Bij de ontwikkeling van Eden Soestdijk zijn veel maatschappelijke partners betrokken, waaronder universiteiten, hogescholen en diverse ROC's uit de directe omgeving, maar ook het MELiSSA-project van de European Space Agency (ESA) en de Nederlandse Vereniging van Botanische Tuinen.

**[www.edensoestdijk.nl](http://www.edensoestdijk.nl)**





*Inzenders*

Meyer Bergman, Westergasfabriek, Hylkema Consultants, Leeuwenpoort

*In samenwerking met*

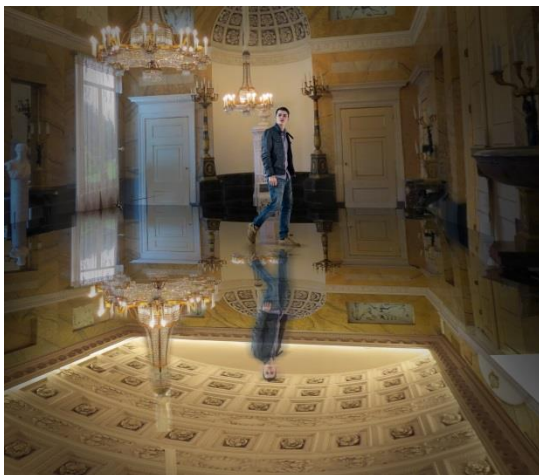
West8, Tom Postma Design, Tinker Imagineers, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Horwath HTL, Motivaction, Goudappel Coffeng, 4Building

## **Landgoed Soestdijk: platform en etalage van innoverend en ondernemend Nederland**

Onder de noemer *Made By Holland* wordt Landgoed Soestdijk een dynamisch platform en podium voor innovatiekracht en excellent ondernemerschap. Nederlandse bedrijven, wetenschappelijke instituten en kennisorganisaties onderscheiden zich internationaal met die competenties, op meerdere terreinen: van waterbeheersing tot offshore, van agricultuur en voeding tot mode en design, van duurzame energie tot gaming. Op Soestdijk presenteren ze zich aan elkaar en aan alle Nederlanders. Gerenommeerde partijen en starters komen er in contact met elkaar en met investeerders. Een breed publiek, jong en oud, kan hier zelf actief ervaren hoe innoverend Nederland bezig is. De jonge generatie en nieuwe Nederlanders kunnen er ontdekken welke kansen dat biedt voor hun eigen toekomst.

*Made By Holland* wordt uitgevoerd door een hecht samenwerkingsteam met jarenlange ervaring met transformatie van gebieden en gebouwen. Voorbeelden zijn het Oosterdokseiland (Amsterdam), De Resident (Den Haag) en, in dit verband bijzonder sprekend, de herontwikkeling van de monumentale Westergasfabriek in Amsterdam. Bij de uitwerking van het plan worden gerenommeerde Nederlandse partijen betrokken. Als private partij realiseren wij ons dat we invulling geven aan een publieke belofte. Die belofte maken we waar door ons langdurig te committeren aan *Made By Holland*.

## ***Made By Holland*: innovatieplatform waar nieuwe arrangementen en allianties ontstaan**



'geest van innovatie': interactieve spiegelvloer in de Stuczaal

Op Soestdijk is straks ruimte en inspiratie voor iedereen die kan en wil bijdragen aan consolidatie en uitbouw van Nederland als innovatieland.

Met begeleiding, coaching en financiële accommodatie wordt de weg geopend om dromen werkelijkheid te laten worden. Dat is juist nu van belang, omdat het steeds moeilijker wordt om steun te vinden voor de realisatie van een goed idee. Op Soestdijk zullen nieuwe arrangementen en allianties ontstaan.

## ***Made By Holland: ontmoeten, genieten en verblijven voor iedereen***

Het landgoed wordt in samenhang ontwikkeld, waarbij het unieke karakter van het ensemble onaangetast blijft. Aan de iconische kwaliteit en de bijzondere schoonheid van Soestdijk wordt zo een nieuwe laag toegevoegd.

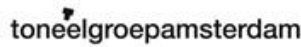
Het Paleis biedt allerlei mogelijkheden voor zakelijke activiteiten, al of niet besloten. Maar ook het publiek krijgt de ruimte om het Paleis en het Park te bekijken en van de actuele thema's te genieten. Steeds wisselende bedrijven en (kennis)instellingen manifesteren zich voor kortere of langere tijd in de Paleisvleugels. In de 'Proeftuin' vormen historische gebouwtjes als het sportpaviljoen, het speelhuisje, de watertoren, het ch alet en de ijskelder  en een aantal nieuwe tijdelijke *follies* visueel aantrekkelijke, interactieve onderdelen van *Made By Holland*.



Thema Water in de 'Proeftuin': de Artificiële Archipels in de Hofvijver

Behalve in het Paleis en de Oranjerie komen ook aan de overzijde van de Amsterdamsestraatweg (de Parade) verschillende horecaconcepten, o.a. in de Koninklijke Stallen. Van koffiebar, zonnig terras tot brasserie: qua entourage allemaal *state of the art*, in lijn met het alomvattende concept. Groente, fruit, eieren et cetera komen zoveel mogelijk uit de eigen gaarden en tuinen.

In de monumenten in de Parade en op de verdieping van het Paleis kan men 'Koninklijk' overnachten.



Er ontstaat steeds nieuwe lading door wisselende programmering: muziek, dans, theater, film, fotografie. Toonaangevende, internationaal opererende partijen hebben aangegeven te willen programmeren op Landgoed Soestdijk binnen ons concept, zowel in het Park als op de Parade.

Een groot deel van het landgoed bestaat uit nu nog afgesloten bosgebied. Dat stellen we geheel open voor recreanten.

Zodoende ontstaat een samenspel van binnen en buiten dat *Made By Holland* aantrekkelijk maakt voor een brede en diverse groep bezoekers. Onderzoek heeft duidelijk gemaakt dat er een groot bezoekpotentieel bestaat, en dat *Made By Holland* op maatschappelijke support kan rekenen.

### **Nieuwe werelden worden niet gebouwd, ze ontstaan**

De precieze invulling en programmering zien we als een stapsgewijze ontwikkeling, zoals wij die ook bij de Westergasfabriek hebben gevolgd. Tijdelijkheid en experiment zijn belangrijke uitgangspunten. De invulling vindt plaats in samenwerking met partijen die zich verbinden aan *Made By Holland*.

Steeds zal het innovatieve en excellente van Nederland centraal staan, daar wordt niet aan getornd. We borgen dat via een programmaraad en een Raad van Advies. En daarnaast committeren we ons voor een lange periode aan het realiseren van *Made By Holland*. Want we weten maar al te goed: een zorgvuldige herontwikkeling kost tijd. Voor continuïteit moet een stevig fundament gelegd worden.

Met ons plan ontstaat op Landgoed Soestdijk een nieuwe wereld op historische grond, waar een uniek programma wordt geboden op een bijzondere plek, voor een zeer divers publiek.

Den Haag, Amsterdam, Utrecht, Maarssen, 28 september 2016

- VolkerWessels, Amersfoort  
(ondernemingen: *De Bonth van Hulten*,  
*KondorWessels Projecten*, *Bébouw Midreth*, *Aveco de Bondt*)
- Van Hoogevest Architecten, Amersfoort
- H+N+S Landschapsarchitecten, Amersfoort
- Cultureel Organisatiebureau Artifex, Amsterdam
- DGO Concept, Doorn
- Staatsbosbeheer, Amersfoort

---

## **Soestdijk: Buitenplaats van Nederland**

### *Openbare recreatieplek op historische grond*

**Het plan van het consortium Nationaal Ensemble Soestdijk – een krachtenbundeling van onder andere bouwconcern VolkerWessels, Van Hoogevest Architecten, H+N+S Landschapsarchitecten, Cultureel Organisatiebureau Artifex, DGO Concept en Staatsbosbeheer – geeft Soestdijk een nieuwe bestemming als Buitenplaats van Nederland. Deze locatie van nationaal belang en met koninklijke allure is lang voor het publiek afgesloten geweest. Volgens de plannen van het consortium wordt het een openbare recreatieplek met een eigentijdse, 21e-eeuwse invulling voor een brede doelgroep en met drie belangrijke pijlers: paleis, park en paviljoen.**

#### **Paleis**

Het historische paleis is een iconisch gebouw; in ons collectieve geheugen gegrift. Het wordt zorgvuldig gerestaureerd en behoudt zijn museale functie. Tegen betaling zijn de historische zalen en eerder niet-toegankelijke gedeelten van het paleis te bezichtigen. Andere vertrekken worden verhuurd als kantoor- en vergaderruimte. In en om het paleis gaan officiële ontvangsten, kleinschalige bijeenkomsten, concerten, diners en andere evenementen plaatsvinden.

#### **Park**

Het paleispark wordt openbaar en gratis toegankelijk. Er zijn wandel-, fiets- en ruiterspaden, speel- en picknickplekken en er is een sporteiland. De paleistuinen worden verfraaid en de rest van het park wordt opgeknapt of heringericht en voorzien van horecapunten. Verrassende zichtlijnen, en zelfs een Grand Canal, komen in het landschap en bestaande gebouwen krijgen een specifieke bestemming. Zo behoudt de Oranjerie zijn horecafunctie.

#### **Paviljoen**

Een nieuw te bouwen modern paviljoen, halverwege het parkbos, fungeert als extra publiekstrekker. Tegen betaling kan de overweldigende binnenruimte van zo'n 2000 m<sup>2</sup> worden bezocht met jaarlijks wisselende, audiovisuele blockbustershows à la Cathédrale d'Images in Les Baux-de-Provence in Frankrijk. Dynamische projecties – van bijvoorbeeld bekende kunstenaars, indrukwekkende foto's en films – tot wel 17 meter hoog, voorzien van speciale effecten en ruimtevullende muziek, imponeren en verwonderen de bezoekers. Het multifunctionele paviljoen is zeer geschikt voor grote groepen. De binnenruimte is buiten bezoeken te gebruiken voor congressen, bedrijfspresentaties en denktankforums met een spectaculair karakter. Het paviljoen heeft ook een restaurant. En boven op het dak zit een openluchttheater met uitkijkpunt.

#### **Historische context**

De voorgestelde nieuwe invulling van Soestdijk vloeit voort uit de origine van het concept buitenplaats. Vanaf de 17e eeuw genoten hier de gegoede en adellijke bewoners van het (buiten)leven en konden gasten zich verwonderen over de rijke architectuur, de mooie tuinen met exotische planten en dieren en andere opzienbarende nouveautés. Ook in het toekomstige Soestdijk is ruimte voor genot en verwondering, maar dan voor iedereen. Kunstwerken, geluiden, dieren, waterpartijen en uitdagende speeltoestellen maken het er aangenaam verpozen. En tijdens speciale gelegenheden wordt de sfeer 's avonds verhoogd door fraaie aanlichting van paleis, paviljoen of delen van het park. Digitale, interactieve en multimediale middelen geven de bezoekerservaring een extra dimensie. Projecties, video-mapping, augmented reality, hologrammen en apps creëren speciale indrukken en vertellen de bijzondere verhalen van deze plek.



### Solide exploitatie

Financiële experts zien de exploitatie als een gezonde business-case en bestempelen het plan als ‘haalbaar en bestendig’. De inkomsten van evenementen, entreegelden en de opbrengsten van de horeca vormen een deel van de middelen om het voorstel mee te realiseren. Een ander deel komt uit de verkoop van nieuwbouwwoningen op twee locaties aan de randen van het landgoed. Aan de overkant van de Amsterdamsestraatweg (‘De Overtuin’) komen aantrekkelijke appartementen en herenhuizen. Het terrein dat nu in gebruik is bij de Koninklijke Marechaussee (‘Het Borrebosch’) wordt een ruim opgezette villawijk met vrijstaande en twee-onder-een-kapwoningen. Beide terreinen zijn onderdeel van het landgoed, maar liggen geïsoleerd genoeg van het park om een goede, royale woonfunctie te kunnen bieden.

### Duurzaamheid en maatschappelijk draagvlak

Het consortium hecht veel belang aan duurzame kwaliteit en maatschappelijk draagvlak voor de uitvoering van de plannen. Om de buitenplaats goed te beheren, komt er een onafhankelijke stichting waarin ook het Rijk, de provincie en de gemeenten Baarn en Soest een aandeel mogen hebben. Zo is de toekomst van deze bijzondere plek met een passende en blijvende functie verzekerd.



Afbeelding 1  
Paleis



Afbeelding 2  
Park



Afbeelding 3  
Paviljoen



**Toelichting bij afbeeldingen:**

- Afbeelding 1: Paleis  
*Impressies van de doorsnede van Paleis Soestdijk met museale, bezoekers- en werkruidten (onder) en de paleistuin rondom het paleis (rechtsboven)*
- Afbeelding 2: Park  
*Overzichtskaart Landgoed Soestdijk (incl. Baarnse Bos) met de beoogde indeling volgens het plan van het consortium Nationaal Ensemble Soestdijk*
- Afbeelding 3: Paviljoen  
*Impressies van het exterieur met terras en restaurant (linksboven), tweemaal het interieur met een show over Mondriaan (rechtsboven) en het exterieur gezien vanaf het aan te leggen 'Grand Canal' (onder)*